

REDACTIA:
și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2

Artioli și corespundențe pentru publicare se trimit redacției.

Concurese, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrației tipografiei dieceane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINEA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI
PENTRU

AUSTRO-UNGARIA:

Pe un an: 10 cor.

Pe 1/2 an: 5 cor.

PENTRU ROMÂNIA ȘI

STRĂINĂTATE:

Pe un an 14 franci.

Pe 1/2 an 7 franci.

Telefon pentru oraș
comitat Nr. 266.

Nr. 1852/20 Pl. 1911.

Circular

*cătră oficiile protoprezviterale și parohiale și
cătră clerul și poporul de sub jurisdicțiunea
Consistoriului gr.-ort. român din Oradea-mare.*

Dupăce Preavenerabilul Consistor mitropolitan, prin recercarea din 22 Aug., v. a. c. Nr. 326 M. conform §-lui 1 din Regulamentul de procedură la alegerea deputaților pentru Congresul național-bisericesc, a dispus alegeri nouă de deputați congresuali pe periodul următor 1911—1914 — Consistorul subsemnat, în conformitate cu dispozițiunile cuprinse în §-ii 5—7 din acel Regulament, face următoarele dispozițiuni:

I.

Pentru conducerea actului de alegere conform §-lui 6 din Regulament se numește câte un comisar consistorial și anume:

A) Alegerile clericale.

a) Colegiul I. electoral constituit din protopopiatele *Oradea-mare-Peșteș* cu locul de alegere în *Oradea-mare*, comisar consistorial: *Toma Pacala* protopop în *Oradea-mare*.

b) Colegiul II. constituit din protopopiatele *Tinca-Beliu* cu locul de alegere în *Tinca*, comisar consistorial: *Petru Serb* protopopul *Beliului*.

c) Colegiul III. constituit din protopopiatele *Beiuș-Vaşcou*, cu locul de alegere în *Beiuș*, comisar consistorial: *Adrian P. Deseanu*, protopopul *Vaşcoului*.

În fiecare colegiu electoral se alege câte un deputat din cler pentru congresul național-bisericesc pe periodul ce urmează.

B) Pentru alegerile mirene.

a) Cercul I electoral al *Orăzii-mari*, compus din comunele: *Abramul sup. Cohan, Almaș, Alparea, Apateul ung., Apateul rom., Bogeiu, Borumlaca, Buciumi, Bucuroaia, Burzuc, Calea-mare, Carțag, Cheresig, Chieriu, Chiraleu, Chiribiș, Chișlaz, Chișirig, Ciuhoiu, Cotigletiu, Cuzap, Darvaș, Diosig, Dornișoara, Făncica, Felcheriu, Gireș, Hidișelul inf., Hidișelul sup., Iteu, Jaca, Lazuri M., P. Carand, Leș, Margine, Merlău, Oradea-mare, Oșorheiu, Fughiu, Parhida, Peterd M., Păușă, Rontău, Săcal, Satulbarbă, Sântelec, Sârbi, Sumugiu, Sutorcigiu, Soldobagiu, Spurcani, Suiug, Stracoș, Tărian, Tășad, Toboliu, Topești, Varviz, Vecherd, Velența V., Voivoz.*

Locul de scrutiniiu *Oradea-mare*, comisar consistorial *Dr. Iustin Ardelean*, avocat și fisc onorar consistorial în *Oradea-mare*.

b) Cercul II electoral al *Peșteșului*, compus din comunele: *Aștileu, Bălaia, Bălnaca, Beznea, Birtin, Borșa, Botean, Bratca, Brusturi, Bucea, Bulz, Butani-*

Magești, Călatea, Cacuciu rom., Cacuciu ung., Cetea, Chigic, Chistag, Copăcel, Cornișel, Cuesd, Dames, Fechetu, Fâșca, Gălișeni, Gheghia, Hotar, Telchi, Husasău, Ineu, Iosani, Lorău, Lugașul inf., Lugașul sup., Luncșoara, Ortiteag, Peștere, Peșteș, Peatră, Picleu, Ponoara, Remești, Săbolciu, Săcădat, Sărand, Șerghiș, Șuncuiș, Surduc, Telecuș, Tileagd, Tiganesti, Tețichea, Tinod, Valea-mare, Valea-neagră, Virciorog.

Locul de scrutiniiu *Aleșd*, comisar consistorial *Dr. Dimitriu Mangra*, avocat în *Oradea-mare*.

c) Cercul III de alegere al *Tincei*, compus din comunele: *Ateaș, Bator F., Berechiu, Bicaciu, Căoașd, Cefa, Ciuneghiu, Cristor Ș., Fonău, Forosig, Gepiș, O. P. Căranzel, Gepiu, Gurbediu, Hodiș O., Homorog O., Husasău, Ianoșda, Inand, Lupoia, Mădăras, Salonta, Marțihaz, Micherechiu, Mersig, Miheleu, Osand, Ripa, Roit, Sânmiclăușul rom., Sititelec, Tămașd, Tinca, Tulca, Valea-mare.*

Locul de scrutiniiu *Tinca*, comisar consistorial *Dr. Andrei Ilea*, avocat fisc onorar consistorial în *Tinca*.

d) Cercul IV de alegere al *Beliului*, compus din comunele: *Agris, Archis, Beliu, Benești, Bochia, Botfeiu, Borz, Călacea, Căpâlna, Cărarău, Cheșă, Chișlaca, Ciuntăhaz, P. Hodișel, Cărand T., Cociuba, Coroiu, Craiova, Cumanesti, Dumbrăvița, Giriș/F., Groși, Barzești, Hașmaș, Urviș-Beliu, P. Clit, Măraș, Mocirla, Nermiș, Olcea, Petigd, Rogoz B., Rohani, Sânmiclăuș B., Secaciu, Seic M., Siad, Șoimi, Suplac, Susag, P. Tălmaciu, Stoinesti, Tăgădău, Tout F., Ucuriș, Bodi, Ursad, Poclușe, Hodișel, Urviș B.*

Locul de scrutiniiu în comuna *Ucuriș*, comisar consistorial *dr. Gheorghiu Rocsin*, avocat în *Oradea-mare*.

e) Cercul V de alegere al *Beiușului*, compus din comunele: *Albești, Beiuș, Beinșele, Budureasa, Cărbunari, Burda, Căbești, Cârpești-mari, Cârpești-mici, Sămbășag, Câmpani P. M., Ceica M., Ceisoara, Copăceni, Corbești, Coșdeni, Crancești, Cresuia, Curățele, Dobrești, Drăgoteni, Dușești, Feneriș, Ds. Forău, Prisaca, Goila, Gurbești, Hidiș, Iancești, P. Bicaciu, Iosani Ds., Luncasprie, Lazuri S., Meziad, Mezieș, Nimăiești, Nanhidișel, Petreasă S., Pocioveliste, Pocola, Pomezău, Răbăgani, Remetea, Roșia, Rotărești, Ogești, Saca, Sânmărtin B., Seliște B., Seliște P. M., Sitani, Săldăbagiu S., Săucani, Sohodol L., Spinuș, Talpe, Telec, Topa superioară, Topa inferioară, Valani M. P., Vărășeni.*

Locul de scrutiniiu *Beiuș*, comisar consistorial *Dr. Gavril Cosma*, avocat și fisc onorar consistorial în *Beiuș*.

f) Cercul VI de alegere al *Vaşcoului*, compus din comunele: *Băița, Belegeni, Bradet, Briheni, Broaște, Buntești, Călugări, Câmpani sup., Câmpani inf., Șeghișel, Câmp, Carpinet, Chișchou, Măgura, Valeaneagră sup., Cociubă, Colești, Cristior, Cusiș, Drăgănești, Dumbrăvani, Fănață, Ferice, Ghighișeni, Căcăceni, Gurani, Hărzești, Hinchiriș, Hotar, Lazuri B. Leheceni, Lelești, Lunca, Merăg, Petroasa, Petrieni-Zăvoieni, Poiana, Po-*

ienii inf., Poienii sup., Rieni, Săliște V., Sârbești, Sebiș, Păcălești, Pântăsești, Tigănești, Seghiște, Șustiu, Sohodol V., Săud, Șteiu, Sudrigiu, Tărcăia, Totoreni, Balaleni, Vașcău, Bărești, Valeaneagră inf., Verzarii inf., Verzari superioari.

Locul de scrutinii în comuna Vașcou, comisar consistorial Vasilie Sala, învățător în Vașcou.

În fiecare cerc de alegere se alege câte un deputat mirean la congresul național-bisericesc pentru periodul următor:

II.

Alegerea deputaților din cler.

1. Pentru alegerea deputaților din cler se defixe termen pe 17/30 noemvrie a. c., la 11 ore înainte de amezăzi, conform §-lui 18 din Regulament.

2. La ziua și ora fixată toți preoții alegători din fiecare colegiu electoral sunt poștiți a se aduna la locul central (locul de alegere) al colegiului și acolo sub prezidiul comisarului consistorial, în localitatea designată de acela, conform §-lui 18 din Regulament, a se constitui în colegiu electoral și a efectui alegerea unui deputat din cler pentru congresul național-bisericesc, pe periodul următor 1911—1914.

3. La efectuarea alegerii de deputat clerical sunt a se observa cu precizie și punctualitate regulele prescise în §-ii 18—26 din Regulamentul de procedură la alegerea deputaților pentru congresul național-bisericesc, votat de congresul național-bisericesc al mitropoliei ortodoxe române din Ungaria și Transilvania, în ședința din 11/23 octomvrie 1891 sub Nr. 156, care Regulament la timpul său a fost publicat tuturor oficiilor parohiale.

III.

Alegerea deputaților mireni.

1. Terminul pentru întrunirea sinoadelor parohiale electorale în care va fi a se vota în fiecare cerc pentru câte un deputat mirean la Congresul național-bisericesc pe periodul 1911—1914, se defixe:

a) Pentru comunele bisericești în care sunt preoți în loc, pe Duminecă în 30 octomvrie (12 noemvrie), aceste sinoade vor fi a se convoca și publica cel mult în 23 octomvrie (5 noemvrie).

b) Iară pentru comunele bisericești administrate, pe Duminecă în 6/19 noemvrie a. c., care vor fi a se publica și convoca cel mult în 30 octomvrie (12 noemvrie) a. c. Fiecare sinod electoral are să se țină după serviciul divin înainte de amezăzi.

2. Terminul pentru întrunirea colegiului de scrutinii în toate cercurile se defixe pe Joi 17/30 Noemvrie a. c., la 11 ore înainte de amezăzi, pe când bărbații de încredere ai sinoadelor parohiale electorale din fiecare cerc au a se aduna la locul central al cercului electoral respectiv, numit în punctul 1 lit. B) și acolo sub prezidiul comisarului consistorial a se constitui în colegiu de scrutinii conform §-lui 38 din Regulament și apoi după regulele prescise în §-ii 38—41 din Regulamentul congresual a efectui actul de scrutinii.

3. Cu privire la efectuarea alegerii deputaților mireni, oficiile parohiale subalterne au a se conforma regulelor prescise în §-ii 14—17 din Regulament, iar alegerea de deputat congresual este a se efectui conform regulelor expuse în §-ii 27—37 din Regulamentul congresual.

4. Oficiul parohial este îndatorat a pregăti înainte un exemplar autenticat al listei originale autentice al alegătorilor, spre scopul de a se alătura la protocolul de alegere.

IV.

Pentru a fi deplin informați toți alegătorii mireni despre procedura ce este a se urma cu privire la alegerea deputaților mireni pentru Congresul național-bisericesc, acest Consistor află necesar a reproduce §-ii din regulamentul, referitor la aceste alegeri și anume:

Agendele oficiului parohial.

§. 14. Oficiul parohial, primind dela protoprezbiter circularul consistorial, are a studia, publica și îndeplini cele prescise pentru dânsul.

§. 15. Duminecă cu 8 zile înainte de termenul fixat de Consistorul eparhial pentru ținerea sinodului, parohul locului sau supleantul lui publică poporului în biserică, în auzul tuturor ziua, în care se va ținea sinod parohial extraordinar, pentru alegerea unui deputat la Congresul național-bisericesc, din partea cercului electoral, căruia aparține comuna bisericească; totodată invită pe cei îndreptățiți la alegere, ca în ziua alegerii să se adune la biserică cu ceva mai timpuriu de cât altă dată, pentru că premergând mai curând ritualele bisericești, să rămână timp de ajuns pentru ținerea sinodului electoral.

Parohul local se îngrijește în mod corespunzător, ca această publicare să se facă deodată și în filie, invitând pe alegători la alegere în comuna matre.

16. Oficiul parohial se îngrijește, ca să fie la îndemână sigilul parohiei și lista oficioasă despre cei îndreptățiți la alegere conform §-lui 5 al Regulamentului congresual din anul 1878 pentru parohii.

Lipsind din ori ce cauză o astfel de listă, oficiul parohial, în conțelegere cu comitetul parohial, este dator a compune cu toată esactitatea astfel, ca la întrunirea Sinodului parohial, electoral, acea listă să se poată autentica și folosi la actul votării.

§. 17. În ziua fixată pentru alegerea deputaților mireni, parohul local celebrează sfânta liturgie împreună cu chemarea Duhului sfânt, apoi întrunește sinodul parohial extraordinar sub prezidiul său, dacă nu este protoprezbiterul de față, și-l conduce până la constituirea sinodului propriu electoral.

Alegerea.

§. 27. La timpul fixat (§. 5. b), după terminarea sfintei liturgii, împreună cu chemarea Duhului sfânt, în fiecare comună bisericească, filiile la oaltă cu matre, se întrunește sinodul parohial extraordinar pentru alegerea unui deputat mirean.

Localul pentru sinodul acesta poate fi biserică, sau școală, sau altă localitate corăspunzătoare.

Sinodul se deschide și lucrează la început sub prezidiul ordinar (parohul local, eventual protoprezbiterul sau alt preot), se cetește ordinul consistorial pentru alegere și în cazul prevăzut în §-ul 16 aliniatul ultim, se autentice lista membrilor sinodului și se alătură la protocol, — în fine se constituie sinodul electoral.

Oara când s'a deschis Sinodul se înseamnă la protocol.

§. 28. Sinodul propriu electoral se constituie alegându-și un președinte, doi bărbați de încredere și un notar, — apoi procede numaidacă la însuși actul alegerii de deputat, sub conducerea și controla biroului sinodal.

§. 29. Votarea se face în rândul listei. Numai cei înscriși în listă sunt îndreptățiți la alegere.

§. 30. Ales poate fi acela, care e membru alegător a vre-unei comune parohiale din mitropolia noastră ortodoxă orientală română.

§. 31. Forma votării este cea cu graiu viu, sau dacă cer 20 alegători, cea secretă cu ședule.

Oara când se începe votarea se notează în protocol.

scoterea bouului din jug și aducerea lui, ca să
 torcă de trei ori în jurul mortului etc. — Și
 — acum când spiritele sunt mai evlavioase și
 primitoare să se combată cu cea mai mare ea
 consumarea beuturilor spirituoase; alcoolismul, de
 degenerată a cutărui beție notorie ajuns în de
 poate prezenta ca o iconă vie de distrugere mor
 materială.

Preotul admirând și mintele taine să aibă în
 zeu. Aici, în mijlocul naturii, să explice lucră-
 din holda sa, că tu omule în lume, fără cre-
 truda ta, în ostenele tale, în viitorul tău,
 ânea amortit, fără dor de viață și fără nă-
 le răsplată.

Preotul în sat, pe drum și la oraș, trebuie să se
 e în haine curate, mai ales în costumul preo-
 e rigoare; pururea treaz cu multă hăgare de
 la vorbăle ce le vorbește, având o umblare po-
 i modestă să primească cu mulțumită salutul
 ioșilor și al oamenilor, cari îl respectează.

Preotul la funcțiuni pastorale, pe la bolnavi, la
 de case, la sfințiri de țărini etc. să se arete cu
 redincioasă sinceră și curată. Interesul de soarta
 a poporenilor săi să-l vâdească de păstor ade-
 i nu de nămit. În toate privințele să procedeze
 ca Tandă" din minunata creațiune artistică cu-
 în novelele măestre ale lui Ioan Slavici. Popo-
 scurtă vreme să-și cunoască pe binevoitorul pe
 e său cel sufletește.

bolnavi, deosebi, să-î deprindă la răbdare cu
 i, pentru că se zice: „celce rabdă până în sfârșit,
 mântui". Arătându-și bolnavul dorința de-a se
 si și cumineca, preotul să arate caznicilor, că
 tin bun totdeauna în cele 4 posturi caută a-și
 uletul și a și-l renoi prin sfânta cuminecătură
 i bolnav — osebit în cazuri grave — să-i ad-
 ze sf. taine vorbind numai despre însemnătatea fi
 a-i face imputări, că nu s'ar fi cuminecat
 191

Preotul la diferite acte solemne de veselie, la lo-
 nunți, onomastice, hram, etc. să-și însușească
 demnă, rezervată. Prin o cucernică imitație a
 Mântuitorului nostru Hristos la nunta din Cana
 să fie gingaș, cu față veselă, împărțind bine-
 a timp și loc potrivit, sfaturi despre încredințat
 în viața conjugală, sfințită de Isus Hristos

Preotul la morți și la pomene. După lăcșurii preo-
 n meargă totdeauna la pomene, iată-l aici
 duce, risipa de mâncare și beuturi și o iconă
 Să caute a desrădăcina datinele răbășite la
 a găinei negre, date de pomană peste coșciug,

și untdelemn cutiuța cu sf. cuminecătură la 'ndemna
În general, când săvârșește ori ce taină, să-se con-
meze necondiționat tipicului și normelor presei
Aici însuși preotul trebuie să fie pătruns de credin-
tare. În inima și sufletul lui să nu să îndoiască ni-
singură clipă că în momentul, când săvârșește tai-
Duhul sfânt, sfintitorul cu darul puterii sale dum-
iești împlinește numai decât misterul, pe care nici oc-
material, nici mintea noastră mărginită, nu le ved-
nu le înțelege. Credința însă coboară în suflet bals-
unei bucurii cerești, o pace și armonie sfântă,
liniștește sufletul zbuciumat și-l împacă, precum
pacă ploaia pământul în vreme de secetă.

Va să zică dincolo de materie, în împărăția
nelui absolut domnește puterea creatoare atot-
atotînțeleaptă, necuprinsă care este Dumnezeu, și
care ființa noastră, prin natura sa, să simte at-
toare și cătră care tinde și voeste să fie atrasă.

Ideile acestea atinse aici în liniamente gene-
fixează viața și activitatea preotului străbătută
credință adevărată, aici avem în vedere o cred-
tare, vie, lucrătoare și roditoare.

Prietenii buni, tovarășii de muncă, prin cari
tul își ușorează lucrarea în arta păstoririi sulle
sunt: Sfânta scriptură, sfânta tradiție, operele sfin-
părinți, toate revistele de specialitate, cari se re-
tează în spirit înalt preoțesc, etc.

Pentru trebuințele poporului să se întemeiez
ziar anume redactat în spirit religios; pentru la-
cuvântului lui Dumnezeu în lume să vor căuta ca
plăcute și de lipsă poporului, — cum este Călin
biblioteca cârticelelor ieftine, ca în loc de Sf. S.
Sf. Varvara, etc., să avem într-o limbă curată și
românească, viața cea plină de roade bogate, d.
unui Sf. Ioan Gură de aur, a lui Vasilie și Gri-
viața Sf. Nicolae, etc. etc.

Cuvântul lui Dumnezeu să străbată în șeză-
dela țară și cu deosebire în șezătorile literare ale
torilor noștrii mari. Alături de scriitorii bisericești
Coșbuc, Vlahuță, Goga, Agârbiceanu, Chendi, U-
Giura, să urce treptele gloriei spre acel „aere pere-
introducând în scrisul lor o notă nouă simpatie
rentul religios. — Cu chipul acesta unii dintre
noștrii, cari se cred învățați, minune mare, că
lapadă credința în Dumnezeu, s'ar întoarce, poate
fletul dela cele trecătoare și slabe, la cele vecin-
tari; dela întunerecul necredinței, la lumina cun-
ței, prin o credință adevărată.

* * *

Sfântul Ioan Gură de aur, în scrierea sa de
preoție, zice: „Preoția să poartă pe pământ, dar
un rang de serviciuri cerești, de aceea trebuie
preotul atât de curat, ca și când ar sta în cer;
tare la suflet, să nu se înpuțineze cu inima. Asem-
unei lumini, ce luminează pământul trebuie să
neze și sufletul preotului“.

Nu este în lume o chemare mai grea, mai
și mai plină de răspundere decât chemarea preo-
„Ai să fi așa de curat, ca și când ai sta în cer“.

§. 32. Ordinea votării este aceasta: președintele sau notarul citește din listă cu graiu respicat și pe rând numele fiecărui alegător; membrii prezenți ai sinodului, cari voiesc să participe la alegere, vin în persoană unul câte unul la masa biroului sinodal, în rândul după cum sunt chemați din listă și fiecare din ei își dă votul cu graiu viu, eventual prin ședulă.

Aclamațiunea nu este permisă, de asemenea nu este permis a vota unul în numele altuia prezent sau absent.

La caz când alegătorul nu știe întreg numele candidatului, e de ajuns dacă el va numi sau va scrie numele de familie și caracterul candidatului, așa însă, ca identitatea persoanei să nu fie trasă la îndoială.

§. 33. Notarul sub controla președintelui și a bărbaților de încredere introduce în protocolul Sinodal voturile date, scriind la fiecare votant numărul curent, numărul din listă, numele alegătorului și în rubrica următoare, alături, numele aceluia, căruia alegător și-a dat votul.

În loc de numele candidatului nu sunt permise semne indicative, alte indicări, sau scurtări.

La caz de votare secretă se înseamnă în protocol numai numele alegătorilor iar ședulele se adună și se păstrează toate pentru actul scrutinului, ce va urma.

§. 34. După ce vor fi votat după listă toți alegătorii prezenți, se mai așteaptă o jumătate de oră pentru alegătorii cari n'au fost prezenți sub decursul votării, și cari venind acum, mai pot vota. După expirarea timpului de jumătate de oră, și după ce au votat toți cei ce s'au prezentat în acea jumătate de oră, se încheie alegerea însemnându-se în protocol timpul (ora și minutele) încheierii.

§. 35. După încheierea votării biroul sinodal numără voturile, iar la caz de votare secretă ședulele, cari dacă corăspund numărului votanților, se scrutinează desfăcându-se acele, apoi cetindu-se și ce conțin.

Rezultatul votării se înseamnă la protocol în modul cel mai exact, ca să fie evident câte voturi a întru-nit fiecare candidat.

La caz de votare secretă, ședulele, după scrutinare, se adună toate la oaltă, se numerisează și legate bine se pun sub cuvertă, iar cuverta se sigilează după modalitatea prescrisă pentru sigilarea protocolului, la care ele se alătură.

§. 36. Terminându-se actul alegerii, sinodul electoral designează pe unul dintre bărbații de încredere, care să primească protocolul sinodului electoral, după ce va fi în toată forma încheiat și sigilat, și la timpul indicat să-l ducă la locul central al cercului, și să-l prezinte în persoană comisarului Consistorial, făcând acolo parte din colegiul scrutinător pentru cercul întreg.

În cazul când acest delegat al Sinodului electoral ar fi împiedecat a-și împlini această datorie, are să predea protocolul celui alt bărbat de încredere, ca el să-l prezenteze la timpul și locul indicat.

Despre întreg decursul sinodului electoral se face protocol, care încheindu-se, se autenticează în prezența alegătorilor, apoi se subscrisce de președinte, de bărbații de încredere și de notar *aclundându-i-se lista alegătorilor și eventual ședulele de votare.*

Mai multe coale în protocol se cos la oaltă și capetele firului cosăturii se pun sub sigilă.

Protocolul trebuie se aibă pe pagina subscrierilor două sigile întregi, unul al parohiei altul al președintelui sau al unuia dintre bărbații de încredere.

Sigilarea făcută după alte modalități se înseamnă la protocol împreună cu cauzele ei.

§. 37. Protocolul încheiat, subscris și instruit se pune în cuvertă împreună cu acluzele lui, și cuvertă

se sigilează cu ceară punându-se cele două sigile prescise pentru însuși protocol. Dacă nici președintele nici bărbații de încredere nu au sigilă, pe cuvertă în amândouă locurile se pune sigilă parohiei. Astfel sigilat protocolul se provide în loc de adresă cu titlul: *„Protocolul Sinodului parohial electoral din comuna N.”* și se predă bărbatului de încredere designat pentru a-l duce la comisarul consistorial, iar după toate aceste președintele declară sinodul electoral încheiat.

Bărbatul de încredere, respective substitutul său, este dator să prezenteze în persoană protocolul electoral la colegiul de scrutinii.

Acest circular, în exemplare recerute, împreună cu blanchetele de protocol, se trimit P. T. Oficiu protoprezbiterale, cu însărcinare de a trimite câte un exemplar cu toată grăbirea, fiecărui oficiu parohial subaltern, pentru publicare, efectuare și luarea măsurilor prescise.

Dat în Oradea-mare, din ședința plenară a Consistorului ținută la 4/17 Octomvrie 1911.

Vasile Mangra m. p.
vicar episcopesc.

6160/1911.

Concurs.

Pentru îndeplinirea postului nou sistematizat de revizor școlar diecezan, prin aceasta se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare. Alegândul revizor școlar va fi coordonat referentului școlar ordinar și-și va primi cercul de agende dela Prezidiul consistorial.

Beneficiul împreună cu acest post constă din:

1. Salar anual de 2400 cor.
2. Bani de cortel 500 cor.

3. Diurnă de 8 cor. în cazurile de esmisiuni la vizitarea școalelor și pentru alte trebuințe, precum și spesele de călătorie.

Dela reflectanții la acest post se cere să aibă cvalificație pedagogică-academică; ceice pe lângă această cvalificație superioară vor avea și praxă pe terenul școlar, vor fi preferiți.

Aplicarea fiitorului inspector școlar se va face în mod provizor, având afacerea să o reguleze definitiv sinodul eparhial proxim.

Reflectanții la acest post au să prezinte la subsemnatul Consistor, în termenul concursual, cererile ajustate cu următoarele documente:

1. Autobiografia, pe scurt, a recurrentului.
2. Estrasul de botez.
3. Toate documentele de cari dispun, relative la studiul academic prestat.
4. Atestatele despre eventualul serviciu școlar, prestat până acum.
5. Dovezile despre alte eventuale titluri de recomandatie pentru postul de sub întrebare.

Arad, din ședința cons. plenară dela 7/20 Oct. 1911.

Consistorul rom. ort. din Arad

Discurs

de deschidere la conferința preoțească-pastorală din tractul Peșteșului, ținută în Peșteș, la 6/19 Oct. 1911.

Prea Onorate Domnule Comisar!

Onorată Conferență!

Dorul sufletului nostru eată-l împlinit. Mult dorita organizare a preoției noastre, pe bazele eterne ale învățaturii bisericei ortodoxe prezidată de Mântuitorul nostru Isus Hristos, supremul cap al acelei biserici, iată să înfăptuieste! Cine să nu să bucure astăzi în districtul Consistorului orădan, cine între preoții noștri să nu salute cu însuflețire ideea conferențelor preoțești pastorale, ordonate de V. Consistor prin circ. Nr. 1100 Bis./911 cu atât mai vărtos, cu cât prin reactivarea și continuarea acestor conferențe, dispuse a se ține de acum înainte în tot anul în cursul lunii Octomvrie, avem prilejul fericit a ne întruni la un loc, a ne sfătui cu dragoste frățească, asupra feluritelor chestii principiale practice din domeniul vieții și activității noastre pastorale. — Ajutându-ne astfel unii pe alții împru mutat, să desăvârșim opera de mântuire „cu toată curăția”, propovăduind evanghelia „ca din partea lui Dumnezeu însuș.”

Eată, de-alt-cum, ce zice despre propovăduirea cuvântului „cu toată curăția,” Sfântul apostol Pavel la a doua carte către Cor. C. 2 vs. 17: „*Noi nu suntem, ca mai mulți alții cari corump cuvântul lui Dumnezeu; noi îl propovăduim în toată curătenia, ca din partea lui Dumnezeu însuș.*”

Că să fim noi într'adevăr vrednici de a propovădui în chipul acesta, evanghelia Domnului, să cere înainte de toate, un lucru mai presus de știință și filozofia lumii mai presus de farmecul, măreția, și frumsețea stelelor, mai luminos și mai cald decât razele soarelui; un ostrov senin, care deschide raiul: *farmecul, măreția, frumsețea, lumina și căldura credinței.*

Căci și filozofia numai prin lumina credinței poate să-și urmeze cu izbândă calea spre perfecționarea omenirii. „Prin credință, știință și afară de credință nu este cu putință a plăcea lui Dumnezeu.”

Nu o credință ușoară, ci tare, nu o credință superficială, ci statornică să cere c-eștinului și deosebi preotului, ca să fie vrednic a păstori sufletele; cu credința întărind știința pozitivă, și dându-i aripi de-azbura spre împărăția cerească.

Se cuvine, dar, unui frate al Vostru în Hristos, care din voia lui Dumnezeu conduce vremelnice, destinele tractului protopopesc al Peșteșului, ca deodată cu un cald și sincer salut la, adresa fr. Voastre și a reprezentantului valoros al Ven. Consistor, să intru numai decât, „în medias res”, cercând a răspunde în cadrele acestui discurs, la întrebarea: *Când este viața preotului ortodox străbătută de adevărata credință creștinească?*

Dela răspunsul nimerit, la o întrebare, în aparență, atât de ușoară, este, condiționată rezolvirea norocoasă mai a tuturor momentelor din viața și activitatea pastorală a preoției noastre.

On. Conferență! Cu puțină dragoste de adevăr și cu multă și serioasă pătrundere a fazelor din lupta vieții pentru existență, — vedem, că să conturează și se desfac două tabere tot mai pronunțate: oamenii cari săvârșesc binele și se numesc „fii luminei”, și oamenii, cari săvârșesc răul și se numesc „fii întunecului”. Până acum se pare că erau prin amestecul cu cei buni,

mai ascunși mai tupilați cei răi și poate mai puțin; pe zi ce merge răul se înalță crescând, ear binele scade, pentru că de prin unele locuri s'au desfăcut fii de maică, statul de biserică.

În natură omul umblă ziua pe drum sigur, ear noaptea pe dibuite și cu frică. Tot astfel omul luminat în sufletul său cu razele credinței, umblă pe drum sigur, care-l duce la Dumnezeu; iar omul întunecat de ateism și păgânism pe drum prăpăstios, care-l duce la pierzare.

Eată, dar, dragii mei frați în Domnul, că mama tuturor virtuților creștinești, dar mai ales făclia vieții preotului român este și trebuie să fie credința! O credință în înțeles larg, cu vederi superioare, care să îmbrățișeze viața poporului nostru sub toate raporturile sale sufletești.

Savantul profesor de Universitate din România Dl. T. C. Cuza, în „Neamul românesc”, Nr. 88 pag. 1399 din a. c. zice: *Ceia ce ne preocupă în întâiul rând este interesul vieții, nu din punctul de vedere teoretic, abstract, al cunoștinței, ci din punctul de vedere practic al existenței noastre ca oameni.*

Adecă noi, poporul acesta românesc, neamul acesta de oameni, cu firea, caracterul și închinările lui, bune ori rele sufletești, când zicem „prin noi înșine” lepădăm oare aripa ocrotitoare a dumnezeirii? ori o cerem mai înțet? Căutăm noi pe Dumnezeu afară de eul sufletului, care ni-l-a dat. Ori în acel suflet? Și oare faptul că existăm de atâtea amar de ani cu credința într-o zi de dreptă sârbătoare, să nu-l atribuim darului lui Dumnezeu, care a ocrotit și ocrotește cu mână tare „pe român poporul său”? Ah!.. dar preoții vremilor apuse aveau credință de aur, ear din potirul de lemn, odată cu sfânta cuminicătură, dădeau Duh din duhul și din inima lor drept credinciosului popor ca să vieze, să lupte și să ne lase curată pilda credinței și viață lor, următorilor din neam în neam.

Bieții de noi, preoții zilelor de astăzi, ce mult ar trebui să învățăm dela înaintașii noștri, cucernicii preoți bătrâni! Ei au crescut cu psaltirea și cu cea-slovul, generațiile, cari se duc în șirurile, căror generații s'au găsit creștini, cu atâtea inimă pentru credința străbună încât au fost gata să-și jertfească în orice clipă viața pentru legea Domnului.

Cam ce crede un bărbat ca A. C. Cuza despre religie ca temelia unei biserici, să reținem ideea conducătoare continuând, cu citatul amintit mai sus. El să întreabă: *Noi — Ce suntem? De unde venim? Pentru ce trăim? Care este scopul suferințelor noastre? Unde ne ducem? Aceste sunt întrebările, pe care le aruncă mintea omenescă și la care nu poate să răspundă în mod satisfăcător decât religia.* Așa dară un fruntaș al științei, cunoscător adânc al sufletului omenesc, prin prisma filosofiei, împodobite de credința mărturisită, să apropie cu evlavie de farul de lumină, care-l luminează maiestos calea scrutătoare după adevăr, pe care-l găsește împăcat cu sine, fără nici un sbacium, în marea vieții în portul credinței din împărăția religiei.

Un preot confrate al nostru, părintele Const. Morariu din Pătrăuți pe Suceava, (Bucovina) arată cu cuvintele Arhimandritului Nicefor Ilescu Sprânceană, că ultimul temei al tuturor științelor, este credința.

Iată părerea părintelui Arhim. Ilescu.

„Conceptul credință, nu însemnă cătușă, sau lant, cum îl numesc raționaliști ci el formează o parte constitutivă a conștiinței omenești. Întocmai așa, ca și știința pozitivă. Deci numai filozofia aceea ce caută să descopere temeiurile și scopurile a tot ce există, ca corp și

Tulbure, autorul circularei pentru reactivarea conferențelor preoțești, a constatat și accentuat acest lucru cu multă însuflețire și vădită satisfacție.

Instructiva cuvântare de deschidere a protopopului tractual *Alexandru Munteanu*, care fixează în mod nimerit programa de acțiune a conferențelor în genere; precum și vorbirea înălțătoare a părintelui asesor ref. *Gheorghe Tulbure*, despre atribuțiunile cardinale ale preoției din zilele noastre, — le trimitem spre publicare în proximal număr din: *Biserica și Școala*.

Raportor

5095/1911.

Aviz!

„Ordinul consistorial Nr. 6989/1910 relativ la oprirea ediției VII a manualului curs practic de limba română de I. Vuia se referă numai la amintita ediție. Prin urmare celelalte ediții ale aceluiaș manual sunt admise în folosința școalelor, întrucât este vorbă de exemplarele deja cumpărate și ajunse în mâna școlarilor. Tot astfel sunt lăsate în folosință și exemplarele din edițiile I, II, III, și IV ale părții I. și părții II din manualul de limba maghiară al aceluiaș autor, întru cât respectivele exemplare au ajuns deja în mână școlarilor”.

Arad, la 4/17 octomvrie 1911.

CRONICA.

Anunț. »Pentru școala confesională din Șeghiște, tractul Vașcoului, pe timp nedeterminat, se caută un învățător suplent. Cei interesați să se adreseze în scris ori verbal subsemnatului în Szegyesd p. u. Rény: Moise Popoviciu preot».

Concurse.

Pentru îndeplinirea parohiei reactivată vacantă din Cinteș, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu aceasta parohie sunt: 1. Una sesiune pământ. 2. Un intravilan parohial. 3. Despăgubire de pășune. 4. Pentru bir și stole 600 cor. solvinde din cassa culturală.

Cel ales are să supoarte toate contribuțiile ce se vor efectua de după pământul benefic și va catehiza la școala noastră confesională fără orice remunerație specială.

Parohia fiind de clasa primă, dela recurenți se cere ecalificațiune corespunzătoare.

Recursele ajustate cu documentele de lipsă și adresate comitetului parohial din Cinteș să vor subșterne la oficiul protopopesc ort. rom. al Chișineului în Nalab (com. Arad), având recurenții a se prezenta în cutare duminică ori sârbătoare în s. biserică din Cinteș, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Cinteș, din șed. com. par. dela 25 sept. (8 oct.) 1911.

Toader Morar
președinte

Ioan Popovici
notar.

In conșelegere cu: *Demetriu Muscanu* adm. ppece

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei din K. Hodoș (O. Hodoș) cottul Bihor protopresbiteratul Tinca, cu termen de 30 zile dela prima publicare pe lângă următoarele emolumente:

1. cvartir liber și grădină. 2. Bir preoțesc dela fiecare casă 30 litre cucuruz sfărmat sau 2 cor. 3. stolele îndatinate. 4. Pământul parohial 2 jug. 1360□ și pășunat. 5. Intregirea dotațiunei dela stat.

Să notifiacă, că alesul va fi administrator stabil și în parohia Forosig unde va beneficia: 1. Dela fiecare casă câte 30 lit. cucuruz sfărmat ori 2 cor. 2. stolele îndatinate. 3. Pământul parohial.

În ambele comune alesul va fi îndatorat să supoarte toate sarcinile publice după pământul folosit.

Reflectanții au să subștearnă rugările lor ajustate conform regulamentului adresate comitetului parohial din O Hodisiu, protopresbiterului concerninte, iar în vre-o duminică ori sârbătoare au a se prezenta în biserică spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Comitetul parohial.

In conșelegere cu mine: *Nicolae Rocsin* protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei din Lupoia cottul Bihor ppiatul Tinca, cu termen de 30 zile dela prima publicare pe lângă următoarele emolumente: 1. cvartir liber cu grădină. 2. Dela fiecare casă câte 30 litre cucuruz sfărmat sau 2 cor. 3. Stolele îndatinate. 4. Pământ parohial 3 jug. 528□. 5. Intregirea dotațiunei dela stat.

Alesul va suportă sarcinile după pământul folosit.

Reflectanții la aceasta parohie recursele lor ajustate conform regulamentului le vor subșterne protopopului concerninte, și se vor prezenta în biserică din Lupoia în cutare duminică ori sârbătoare spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Comitetul parohial.

In conșelegere cu mine: *N. Rocsin* protopop.

—□—

1—3

Pentru ocuparea postului de învățător la școala conf. gr. or. din Groș se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul oficios diecezan, pe lângă următoarele emolumente: 1. Salar în bani 868 cor. 2. Pământul învățătoresc prețuit în 100 cor. și după care învățătorul are a solvi darea. 3. Venitele cantonale (mort mic 1 cor., mort mare 2 cor.) în calcul mediu 32 cor. 4. cvinvenalele prescise. 5. cvartir cu grădină. 6. pentru curatorat și vărut, dacă învățătorul ia această sarcină asupra sa 80 cor. din care sumă se va încălzi și sala de învățământ, procurându-se totodată și cele de lipsă la curatorat, vărut, șuruit etc. Alesul are a purtă și cantoratul în s. biserică fără alta remunerațiune. Cei cu cunoștințe muzicale vor fi preferiți. Recursele însoțite de documentele necesare și adresate comitetului parohial din Groș (Garassa) să se subștearnă P. O. Oficiu Protoprezbiteral în Mariaradna și sub durata concursului recurenții să se înfățișeze în s. biserică din loc spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Din ședința dela 25 sept. v. 1911.

Comitetul parohial.

In conșelegere cu: *P. Givulescu* ppop inșp. de școale.

—□—

1—3

Devenind vacantă stațiunea inv. din Mădăras protopresb. Tincei, pentru îndeplinirea ei se scrie concurs cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt: În bani gata 484 cor. Relut pentru lemne 108 cor. 13 cub. grâu prețuite 176 cor., 7 cub. cucuruz 56 cor. 3 jug. catastr. 1127□ pământ arător și 1 jug. livadă 144 cor., una cânepiște 8 cor. Competința de pășunat 24 cor. Cortel liber cu intravilan de 661□. Pentru încălzirea salei de învățământ să va îngiji comuna bisericească.

Invățătorul ales va avea să provadă cantoratul și instruirea elevilor școlii de repetițiune fără altă remunerațiune. Stolele cantonale dela mort mare 3 cor. cu liturgie 4 cor. dela mort mic cununie și maslu câte 1 cor. Darea publică o va solvi alesul învățător.

Cvivenenatul îl va primi numai după cinciani de serviciu prestat în parohie.

Recurenții sunt poștiți a-și trimite recursele lor instruite conform regulamentului școlar și adresate comitetului parohial din Mădăras on. oficiu protopopesc din Măhkerék și a se prezenta în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Din ședința comitetului parohial ținută în 2/15 octomvrie 1911.

Comitetul parohial.

În cotelegere cu mine: *Nicolae Rocsin* protopop.

—□—

1—3

În urma autorizării Vener. Consistor de sub Nr. 5519/911 și 6017/911 prin aceasta se publică concurs din oficiu pentru îndeplinirea postului de capelan temporal sistemizat pe lângă parohul Terentie Oprean din Cenadul sârbesc cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Una sesiune parohială.
2. Stolele legale.
3. Birul preoțesc legal.
4. Din toate aceste, alegându-l capelan va beneficia jumătate. Întregirea dela stat compete întregă parohului. Se notează, că pe anul economic 1911/1912 sesiunea parohială e esarendată, iar partea capelanului e depusă la cassa de păstrare. După ce biserica i-și va fi încasat anticipațiunea dată pentru intravilanul de 600□ așa numit „Fundatiunea Laza Nicolaș” și aceasta formează venit preoțesc, din care jumătate compete capelanului.

5. Alegându-l capelan are să-și plătească toate dările publice după venitul beneficiat. Are a se îngriji de locuință și e obligat — fără altă remunerațiune a catehiza la școlile confesionale gr. ort. române și la școlile neromâne din loc.

6. Decarece capelanul se alege cu dreptul de succesiune garantat în §. 6 din Regulamentul pentru parohii, și fiind parohia de clasa primă, dela recurenți se cere ecalificațiune de clasa primă.

7. Reflectanții vor avea a se prezenta în sfânta biserică din loc cu observarea §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii spre a-și arăta desteritatea în rituale și omiletică.

8. Rugările de concurs instruite conform prescripțiilor §-lui 13 din Statutul organic și adresate comitetului parohial din Cenadul sârbesc (Nagycsanád) sunt a se înainta oficiului protopopesc rom. gr. ort. în Nagykömlös (B. Comloș) comitatul Torontal.

B. Comloș la 14/27 oct. 1911.

Din însărcinare: *Mihai Păcățianu* adm. ppop.

—□—

1—3

Pentru întregirea postului de învățător dela școala confesională gr. ort. rom. din Gruin, protopresbiteratul Belintului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Salar fundamental 1000 cor., solvit de comuna biserică;
2. pentru conferințe 20 cor.;
3. locuință frumoasă în edificiul școlii;
4. uzufructul grădinei școlare. După această grădină, dările cad în sarcina învățătorului;
5. dela înmormântări, parastase și altele, unde va fi poștit, câte 1 coroană.

De încălzirea și curățirea salei de învățământ, va îngriji comuna biserică. Curățirea locuinței învățătoarești însă cade în sarcina învățătorului.

Alesul e obligat să prestea serviciile cantonale, în și afară de biserică; să conducă elevii regulat la slujba dumnezească și să-i instrueze în cântările bisericesti.

Ceice dovedesc, că pot conduce cor vocal, cei cu 4 clase medii și cei cu calcul general „distins” sunt preferiți.

Petițiile concursuale, instruite conform legilor în vigoare, să aștern comitetului parohial din Gruin (comitatul Caraș-Severin), pe calea oficiului protopresbiterat din Belint (Temes-megye).

Reflectanții sunt poștiți a se prezenta într-o duminică, ori într-o sârbătoare, în s. biserică din Gruin spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parohial.

În cotelegere cu mine: *Gherasim Sârb* ppresbiter.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala confesională gr. ort. română din Ch. Tarian (Köröstarján) protopresbiteratul Orășii-mari se escrie concurs cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt: 1. Cărtir corespunzător cu două chilii, culină și cămară, precum și grădina de legumi. 2. În bani gata dela epitropia parohială 600 cor. 3. Stolele cantonale dela funcțiunile obveninde 50 cor. 4. Întregirea salarului dela stat 350 cor. Pentru eventualele cvivenenale să va recurge la stat. Dela recurenți să recere ecalificațiunea prescriasă, precum și atestat despre serviciu prestat până acum. Alegându-l va avea să provadă cantoratul în și afară de biserică și să împlinească funcțiunile obveninde în parohie precum și în filii unde va fi poștit pe lângă stolele îndatinate. Va avea să instrueze elevii în cântarea biserică, să-i conducă la biserică în duminică și sârbători și cu acela a țineă răspunsurile liturgice și apoi să conducă școala de repetițiune fără altă remunerațiune. Darea personală o va solvi alesul. Să notează, că, de prezinte o parte din grădina școlară e ocupată cu cărămizile stei biserică edificând, pentru care învățătorul n'are drept a pretinde nici o remunerațiune ori despăgubire.

Recursele ajustate conform §-lui 61 din Regulamentul și adresate comitetului parohial din Ch. Tarian (Köröstarján) sunt a se înainta subscrisului oficiu protopopesc în Oradea-mare cel puțin cu 3 zile înainte de expirarea termenului de recurgere având a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în sta biserică de acolo pentru a-și arăta desteritatea în cânt și tipic.

Cei cu desteritate de a instrui cor vocal vor fi preferiți și remunerați.

Comitetul parohial.

În cotelegere cu: *Toma Pacala* protopop insp. școlar.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala confesională română din Jadani (Mezőzsádány) se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Emolumentele anuale sunt: 1. salar fundamental 1000 coroane și cvivenenalele prescrise de lege; 2. cortel liber constător din 2 chilii, cuină, grajd și grădini în 800□; 3. pentru conducerea școlii adulți din cassa comunei politice 100 coroane; 4. pentru înființarea și conducerea corului bisericesc 10 coroane; 5. pentru conferințe 20 coroane iar pentru scripturistică 10 cor.; 6. dela înmormântări unde v

rească pre tatăl vostru carele este în ceruri.
e arta păstoririi sufletelor. Ea însă fără cre-
ste o zidire pe nisip, un trup fără suflet, un
fără icoană.

Doamne! când privesc eu cerul și miriadele
ce-l împodobesc să nu cuget eu la Tine și
cred în cel ce le-a zidit?! Și când stau în
plății sfinte de-mi reconstruiesc în suflet marea
fiului Tău și mântuitorului nostru Isus Hristos
— și triumful luminii și puterii dumnezeiești
crea lui — să nu cred, să nu văd, să nu simț
bi-nea Tatălui nostru celui ceresc pentru lumea
cătoasă?

Doamne, lumina mea, fericirea mea și ajutorul
tu care, mi-ai ajutat și mi-ai dat această putere,
vorbesc fraților mei în apostolie, despre tine,
simt eu oare, să nu te cred și să nu mă
dinaintea Ta?

aci tu cu noi ești, și cine poate fi în potriva
?

du ne înveți pe noi credința și legea Ta și ne
răști pre noi și scumpul nostru neam din focul

amăi cu noi, căci cătră sară este și s'a plecat ziua
ne Duhul Tău cel sfânt, ca să petreacă cu noi
înfrățească în dragostea Ta în veci!

apă acesteia, sus inimile! aveți credința fraților
dumnezeu înainte. Conferența o declar de deschisă.

Protopop Al. Muntean.

Onorabilă redacțiune!

600 testesc cu deosebită bucurie, că seria conferen-
nindeastorale, în Bihor, s'a început la 6,19 oct. a. c.,
entruțul Peșteșului.

Dela senzul circularei Nr. 1100 Bis. 1911, Joi, în
ecumenferenței, preoțimea tractului s'a adunat în bi-
egând din Peșteș în număr aproape complet. Serviciul
e bi-pontificat de protopresbiterul tractual Alex.
i panu, asistat de 4 preoți a decurs în perfectă or-
lângă Predica a rostit-o preotul *Tiberiu Baci* din
cân- A fost frumoasă de un cuprins bogat și în-
inec.

gicelei dizertanți: domnii *Ioan Bonatiu Bălaia*; *Sa-*
emucob Josani; *Ștefan Domocoș Bratca*; precum și
teazăntii lucrărilor lor, Domnii: *Zaharie Bulzan*,
upată; *Iosif Moldovan Ortiteag*; *Georgiu Morarescu*
e în s'au achitat cu toată demnitatea de îndatoririle
țiunea au impus.

nceputul de bun augur, ne îndreptățește la multe
gular speranțe într'un viitor mai bun în viața sufle-
ariaia bisericei ort. române din Bihor. Asupra con-
prof de mare importanță pentru îndrumare sănă-
mainle vieții bisericesti, vom reveni într'un număr
pre-

serica de data aceasta remarcăm faptul, că conferența
tipică a tractului Peșteșului a succes foarte bine.
vor lui Consistorial, *Părintele asesor referent Gheorghe*
ial.

colar
2-3

dela
dány

— ca văzând faptele voastre cele bune, să
eze lumina voastră înaintea oamenilor, — zice sf.
la credinței în suferințele păstorilor săi. "Așa să
Sa fie lumina, să spui adevărul, să aprindă
mătam, că preotul trebuie să fie un adevărat
popul", cum zice Goethe. Cu alte cuvinte am ajuns
lumina în lume, să te topești adevărat, la cărbunii
si de inspirație către lucrarea ta divină.
ea credința tare și să nu-ți înapunezi gradul de
la ingerii lui Dumnezeu, "să fi tare la suflet", să

Anul XXXV

păstorilor, ca și a poporului. Iar începutul ac
munci salutare să-l facem cu zina de azi, când
întrunit în dragoste evanghelică, ca să ne luminăm
ciproci și să ne organizăm, pe baza statului nostru
în unica sferă de activitate legală, și sub egida
cipiilor credinței noastre. ort. străbune; cum s'a
centuat de-atâtea ori. — Deci la lucru. — Să ne
rătim simțirile. Iubirea să domnească în toate lu
rile noastre. Iubirea lui Hristos, care îndulcește
iubirea lui Hristos, care dă farmec și înțeles
Mai întâi sufletul nostru trebuie curățit de zgura
turei moderne ateiste, purificându-l cu o cultură
gioasă sănătoasă și întărindu-l în cultura specifi
neamului nostru. Noi trebuie să cultivăm altruism
Să ne bucurăm știind, că adevărata cultură mod
astăzi întemeiată pe modernism, în evoluția cul
apuseane și în biserica apuseană tinde — fără nici
prozelitism odios din partea ortodoxiei la credin
sericea ortodoxă ca la o maică părăsită care iartă
toți fii răătăciți primindu-i cu milă la sinu-i.

Așa dară adevărata cultură modernă este ap
de Dumnezeu, deci aproape, ba merge mână în
cu religia. Marea majoritate a filosofilor și natura
lor cari din punct de vedere științific au revolu
spiritul omenesc, pleacă ca dela un punct sigur
minos, dela ideia dumnezeirii. Zgura culturii al
care ne duce la fetisism, trebuie lăpădată și su
hrănit cu laptele credinței evanghelice. Vedem, doar
nic cu toții, cât de disgustătoare sunt roadele ac
culturi rele.

Decând statul s'a despărțit de biserică, crim
litatea infatilă este azi în Franța în continuă și în
zitoare creștere. Tinerimea dela 16—22 ani, să
la fapte criminale, par'că nu în lumina unei civiliza
superioare, ci în noaptea codrilor au fost cres

Perzându-și sufletul buzola omul rătăcește
labirintul fărădelegilor. Un neam ajuns la așa o
pântie a drumurilor, la acest stadiu al unui început
discompunere, ori se trezește din somnul cel de mo
și dă piept cu bărbăție și cu credință, în valul
amenință, ori cuprins de frică și disperare, în
forțelor energice să înneacă.

fi poftit 2 coroane. Pentru ținerea în curățenie a corbelului învățătoresc precum și a salei de învățământ și pentru încălzirea acesteia să îngrijește comuna bisericească. Alesul învățător e obligat să provadă strana dreaptă și să instrueze elevii în răspunsurile liturgice având să-i conducă regulat la serviciul divin.

Reflectanții au să-și aștearnă în termen legal concursurile ajustate cu documentele prescrise la P. On. oficiu protoprezbiteral în Timișoara (Temesvár-Gyárvaros) și să se prezinte în vre-o Duminică ori sâmbătoare în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Dat din ședința com. parohial ținută în Jadani la 29 septembrie (12 octombrie) 1911.

Comitetul parohial.

Cu consenzul ppresb.: Dr. Traian Puticiu insp. de școale.

—□—

2—3

Prin aceasta să escrie. concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în foaia diecezană „Biserica și Școala” pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresci de la școala română gr. ort. din Sarafola ppresbiteratul B.-Comloș.

Emolumintele anuale sunt: 1. Sălar fundamental 1000 cor. 2. Cvinevenalele prescrise de lege. 3. Pentru scripturistică 20 cor. 4. Pentru conferință când va participa 20 cor. 5. Cortel constător din 3 odăi padimentate, cuină și cămară apoi grajd, grădina dela cortel. 6. Dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor. iar dacă mortul va fi dus în biserică 2 cor.

Dările publice pentru beneficiu și grădină le va solvi alesul din al seu. Pentru încălzirea și curățirea salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească. De curățirea și ținerea în ordine a locuinței învățătoresci pe din lăuntru se va îngriji alesul. Alesul e îndatorat a presta serviciul cantoral atât în cât și afară de biserică, să conducă strana stângă, să instrueze elevii în cântările bisericești să-i conducă regulat în dumineci și sărbători și cu alte ocazii după uzul local la sta biserică fără alta remunerațiune.

Alesul e obligat a înființa și conduce cor bis. regulat pentru ce va fi remunerat special de comuna bis. anual 100 de cor. Cei cu 4 cl. gimn. sau civile vor fi preferiți.

Recurenții sunt îndatorați, ca în termenul concursual să se prezinte în vre-o duminică în sânta biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic. Recursele ajustate conform regulamentului din vigoare sunt a se trimite Prea Onoratului oficiu protoprezbiteral gr. ort. român în Nagykomlós.

Din ședința comitetului paroh. gr. ort. rom. din Sarafola ținută la 10/23 sept. 1911. Petru Govosdian

pres. com. par.

conțelegere cu: Mihai Păcățian adm. protopop.

—□—

3—3

Licitațiune minuendă

Pe baza rezoluțiunii Venerabilului Consistor de ab Nr. 5744/1911, prin aceasta se escrie concurs de citațiune minuendă pentru darea în întreprindere a edificării noiei sale de învățământ în comuna Vidra cott. rad cu termen de 17/30 Noemvrie la orele 10 a. m. școala confesională din loc.

Prețul de esclamarie este 3577 cor. 26 fileri.

Reflectanții vor avea se depună vadiu înainte de începe licitațiunea 10% din prețul de esclamarie în ani gata ori hărtii de valoare. Pentru participare la

concurs nu își poate fiormulă nici un fel de pretenziune față de comuna bisericească. Planul și preliminarul de spese și condițiile de licitație se pot lua în primire de către reflectanți la oficiul parohial din loc. Comitetul parohial își rezervă dreptul de a da lucrările în întreprindere fără privire la rezultatul licitațiunei, acelui reflectant în care are mai multă încredere și garanție materială și morală.

Dat în ședința comitetului parohial din Vidra, ținută la 25 sept. (8 oct.) 1911.

Nicolae Sirca
pres. com. par.

Cu consenzul protopresb. Cornel Lazar.

—□—

2—3

CANCELARIE ADMINISTRATIVĂ ȘI BI- ROU DE INFORMAȚIUNI ÎN BUDAPEȘTA

Procur și dau informațiuni în toate afacerile procesuale, extraprocusuale, administrative și comerciale; mijlocesc împrumuturi personale, hipotecare și amortizaționale ieftin și în scurt timp; mijlocesc cumpărări, vânzări, exarendări de bunuri, mașini, motoare și alte recvizite economice; finanțez parcelări de moșii, esoperez ajutoare de stat pentru preoți, învățători, școale și pentru cumpărarea de izlaze și pășuni; efeptuesc tot felul de comande comerciale eventual și la bursă prompt, pe lângă taxe moderate și anticipație pentru corespondență.

Dr. Constantin Manea, avocat diplomat,
VIII., Aggteleki-u. 10., I. 7. Nrul Telefonului 171-27.

La Librăria Diecezană din Arad

se află de vânzare

Molitvelnicul cu litere latine

legat à cor. 14.

Cea mai mare firmă românească din Ungaria

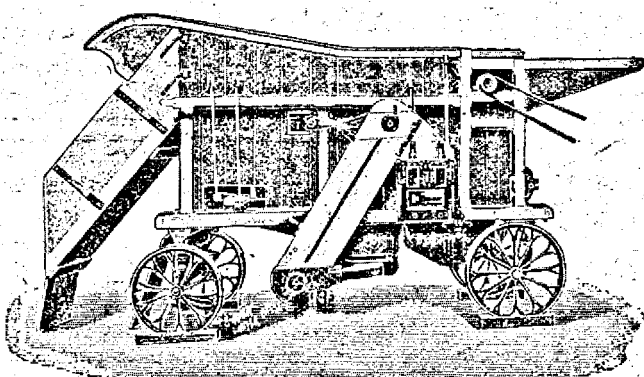
Frații Burza, Arad

Telefon interurban și
comitatens Nrul 406.

Boros Béni-tér Nr. 1.

Telefon interurban și
comitatens Nrul 406.

== Neguțatorie de fer în gros și în detail. ==

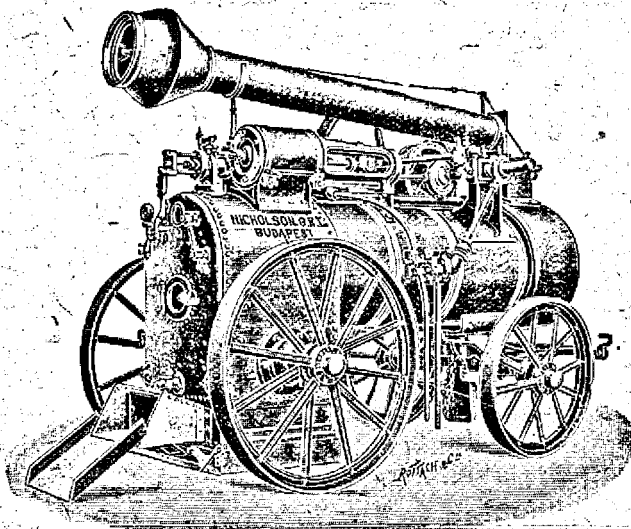
Recomandă magazinul lor bogat asortat de ferării și anume:

Garnituri întregi de mașini de trierat cu aburi, locomobile de drum (automobile). Motoare cu benzin și cu oleu brut. Aranjamente de mori. Prese de oleu hidraulice și de tot felul. Mașini de firezat lemne, aranjate pentru putere motorică.

Masini de secerat si de cosit iarbă, greble

Mașini de sămănat, neghitoare, ciururi. Pluguri, grăpi cu curel-niște. Prese de vin și pisătoare. Stropitoare originale Vermorel. Articli de vierit și pentru economia podrumurilor. **Articli de specialitate.** Curele engleze pentru mașini. Oleu și unsoare pentru mașini de calitate primă etc. etc.

Secție de mașini economice și negustorie de specialități separat în casa lui **Dr. Ispravnic** lângă negustoria de fer.

Celor interesați, cari voiesc să-și procure unelte economice, motoare de benzin, mașini de călcat, sau voiesc a-și aranja o moară cu unelte trebuincioase, să ceară Catalogul nostru ilustrat, în care va putea afla toate cele de lipsă. — Pentru deslușirile de lipsă sau comande, la cerere mergem în persoană.

91-59

Mare asortiment de osii Steier și originale Winter.